

Maahanmuuton henkilötietolaki HE 18/2019 vp

Tuuli Tuunanen
Erityisasiantuntija
Maahanmuutto-osasto

Maahanmuuttohallinnon uusi henkilötietolaki

HE 224/2018 vp – PeVL 62/2019 vp
→ raukeaminen

HE 18/2019 – PeVL 7/2019 vp

PeVL 7/2019

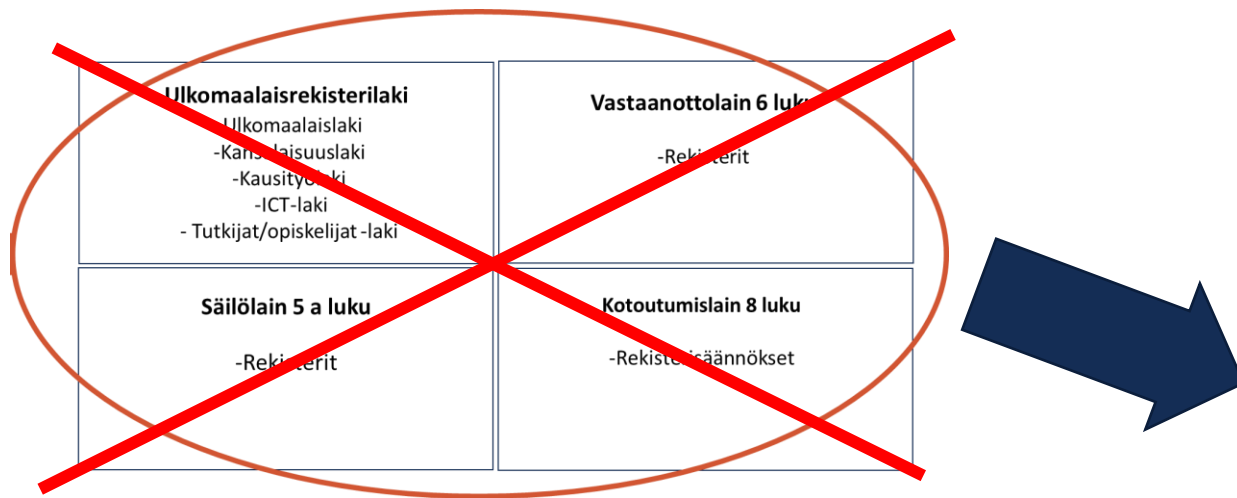
Yhteisrekisterinpitäisyys

Automaattinen päätöksentekomenettely

Salassapitosäytäntely

Lisäksi PeV kiinnitti huomiota kansallisen turvallisuuden suojaamisessa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn.

Laki henkilötietojen
käsittelystä
maahanmuutto-
hallinnossa

Kansalliset
muutostarpeet

EU:n
tietosuojauudistus

Selkeyttäminen

Keskittäminen

TAVOITTEET

Riskiperustaisuus

Nykyaikaiset
toimintatavat

Käyttötarkoituus-
sidonnaisuus

Perustuslaki

Rikosasioiden
tietosuojalaki

Maahanmuutto-
hallinnon erityispiirteet

EU:n tietosuoja-asetus

Maahanmuuttohallinnon tietojärjestelmät

REUNAEHDOT

Henkilötietojen suoja

Julkisuuslaki

PeVL 7/2019 vp

Toimivaltasäännökset

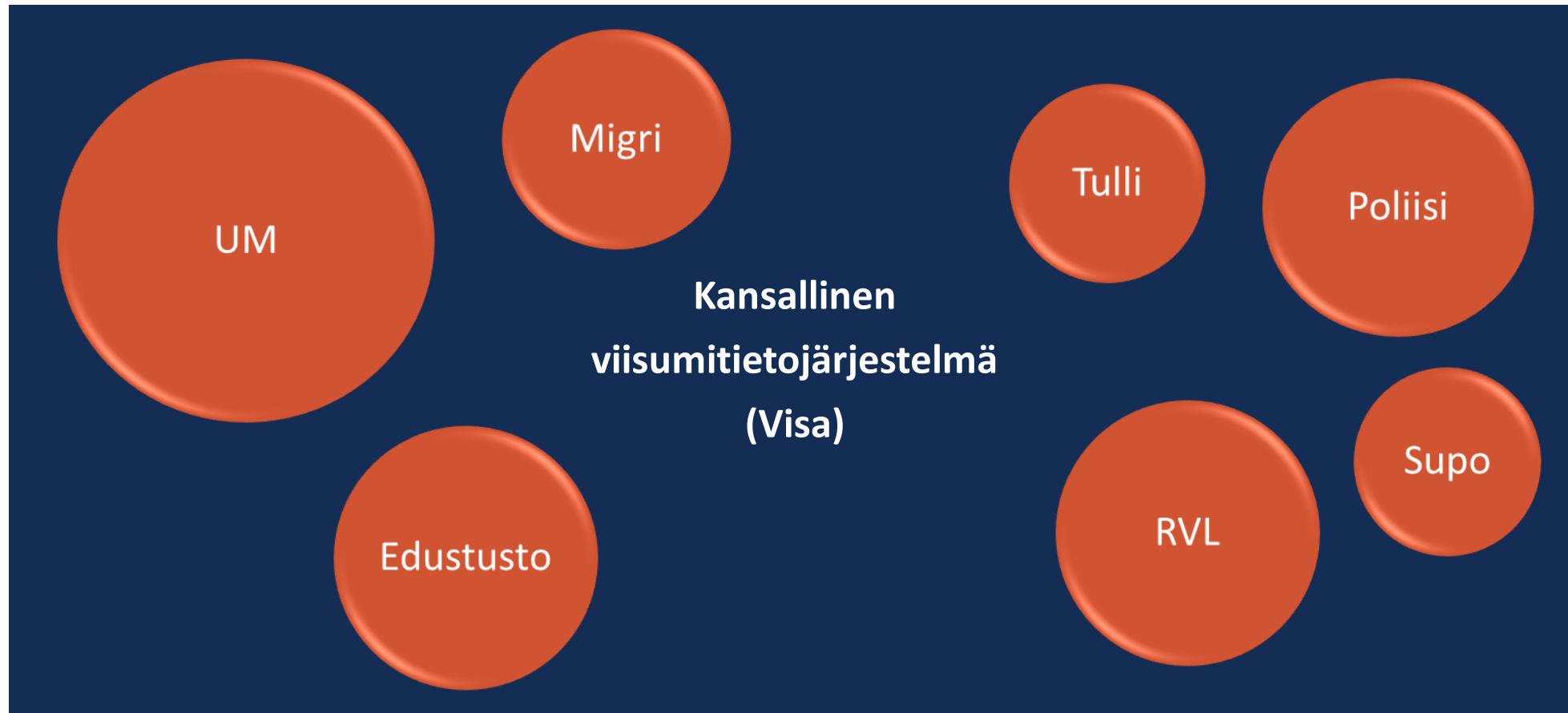

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Maahanmuuttohallinnon erityispiirteet

Maahanmuuttohallinnon erityispiirteet

PeV yhteisrekisterinpitäjyydestä 3-6,11-13§

Yhteisrekisterinpitäjyyttä ja henkilötietojen käsittelyä sen puitteissa koskevan sääntelyn suhde

- viranomaisten toimivaltuuksien ja tiedonsaantioikeuksien lakiperustaisuuteen,
- henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoitussidonnaisuuteen ja
- perustuslakivaliokunnan viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä liittyvään vakiintuneeseen käytäntöön

ei ole edelleenkään perustuslain 10 §:n näkökulmasta riittävän selvä, vaikka sääntelyä on perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 62/2018 vp johdosta pyritty täsmentämään.

Hallintovaliokunnan on siksi täsmennettävä ja selkeytettävä sääntelyä edelleen olennaisesti.

Rekisterinpitäjä ja sen vastuu 3 ja 5 §

Täsmennetään sääntelyä olennaisesti tietojärjestelmittäin (UMA-järjestelmä 3 § ja Visa-järjestelmä 5 §) ja pitäydytään usean rekisterinpitäjän mallissa seuraavasti:

- Yhteisrekisterinpitäisyys (TSA 26 art) korvataan usean erillisen rekisterinpitäjän mallilla
- Säädetään käsittelytarkoituksista, joissa kukin rekisterinpitäjä voisi käsitellä tietoja kyseisissä tietojärjestelmissä (3 ja 5 §)
- Kukin rekisterinpitäjä vastaa tallentamistaan tiedoista (tietojärjestelmän sisällöstä)
 - Rekisterinpitäjän vastuut määritetään tietosuoja-asetuksessa ja tietosuojalaissa
- Rekisterinpitäisyys määrittää toimivaltaisen viranomaisen, joka vastaa ja päättää asiakirjojen käsittelystä julkisuuslain mukaisesti
- Järjestelmien ylläpitäjät Migri ja UM ovat tiedonhallintayksiköjä sekä henkilötietojen käsittelijöinä *toteuttavat* tiettyjä toimintoja (tietojen poistaminen, korjaaminen, tiedonsiirto) rekisterinpitäjien lukuun

Tiedonsaantioikeus 6, 11-13 §

- Säädetään kunkin rekisterinpitäjän oikeudesta käsitellä tallentamiaan tietoja muussa kuin alkuperäisessä käsittelytarkoituksessa (vain UMA-järjestelmä) (4 §)
- Säädetään tiedonsaantioikeudesta rekisterinpitäjien välillä tietojärjestelmien sisällä niin, että sidotaan tiedonsaantioikeus käsittelytarkoituksiin ja tehtävät määrittävien lakien mukaisiin välttämättömiin tietoihin (11 ja 12 §)
 - Vältettävä päällekkäisyyttä muiden henkilötietolakien tiedonsaantioikeuksien kanssa (Poliisi, Raja, Tulli)
- Säädetään tiedonsaantioikeudesta tietojärjestelmien ulkopuolelta (13 §)
- Suojelupoliisin tiedonsaantioikeudesta säädetään erikseen (6 §)

PeV salassapitosäätelystä

PeVin mukaan ehdotettu salassapitoperuste ei sinänsä olennaisesti poikkea voimassa olevan salassapitoperusteen perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädetyistä soveltamisalasta.

PeV edellytti muutoksia maahanmuuttohallinnon salassapitosäätelyn nykytilaan (UlkRekL 11 §):

- Hallintovaliokunnan on **täsmennettävä ja rajattava asiakirjojen salassapidon alaa** koskevaa säätelyä
 - Säännöksestä poistettava maininta tiedon antamisen aiheuttamasta **haitasta**
 - Säännöstä **täsmennettävä olennaisesti** esimerkiksi määrittelemällä tarkemmin ne perustuslain kannalta hyväksyttävät intressit, joiden kannalta **vahinkoa** arvioidaan
- Hallintovaliokunnan on syytä tarkastella **ilmeisyysvaatimukseen ja moninkertaiseen negatioon** perustuvan vahinkoedellytyksen käytännön sovellettavuutta huolellisesti ja tarvittaessa selkeytettävä säätelyä

Salassapitosääntelystä

JulkL 24 § Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

24) asiakirjat, jotka koskevat kansainvälisen suojelun tarvetta, ulkomaalaisen maahantulon edellytyksiä ja maassa oleskeluoikeutta tai niiden perustetta taikka Suomen kansalaisuuden saamista tai menettämistä taikka kansalaisuusaseman määrittämistä, jos ei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei vaaranna asianosaisen tai hänen läheisensä turvallisuutta;

Salassapitosääntelystä

- Sääntelyn keskittäminen julkisuuslakiin
- Salassapidon alan rajaaminen poistamalla haitta ja vahinko
 - Vahingon poistamisella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia
- Muutos: henkilöistä täsmällisempiin asiaryhmiin
 - Asiallinen soveltamisala ei olennaisesti poikkea JulkL 24.1,24 §:sta (PeV)
- Turvallisuuden vaarantuminen salassapidon edellytyksenä, kuten JulkL 24.1,24 §
- Vahinkoedellytyslausekkeen rakenne julkisuuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä

PeV automaattisesta menettelystä (21 §)

- Automatisoituja yksittäispäätöksiä koskevaa hallinnollista päätöksentekoa ei tulisi pyrkiä sääntelemään yksittäisillä pistemäisillä lakiehdotuksilla
 - Oikeusministeriön tulee tehdä hallinnon yleislainsäädännön alan sääntelytarpeesta selvitys, selvittää yleislainsäädännön muutostarpeet ja valmistella tarvittaessa automatisoitua päätöksentekoa koskeva yleislainsäädäntö
 - Selkein ratkaisu olisi, että säännös poistetaan lakiehdotuksesta
- Automatisoitua päätöksentekoa koskeva säännös ehdotetaan poistettavaksi esityksestä

PeV kansallisesta turvallisuudesta

- Kansallisen turvallisuuden suojaamisen jättäminen ehdotetun lain soveltamisalan ulkopuolelle sulkisi pois soveltamisalan kiinnittymisen rikosasioiden tietosuojalakiin, jota voidaan perustuslakivaliokunnan mielestä pitää lain selkeyden näkökulmasta perusteltuna
- On välttämätöntä, että kansallinen turvallisuus on alkuperäinen käsittelytarkoitus nykytilaa vastaavasti
- 2 §:ssä selkeytetty lain kiinnittymistä rikosasioiden tietosuojalakiin vain suojelupoliisin kansallisen turvallisuuden osalta
 - 6 §:ään keskitetty suojelupoliisin ja kansallisen turvallisuuden rooli tämän lain soveltamisalalla

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi